

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 443 din 20.07.2022

Dosarul nr. 832/2021

Petiție nr: 7853/19.10.2021

Petent:

Reclamată: Facebook

Obiect: Îngrădirea libertății de exprimare

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și domiciliul reclamatei

2. Facebook – prin reprezentant legal - subpoena@fb.com, legal@facebook.com

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Petentul solicită sancționarea Facebook pentru fapta de a-i fi îngrădit libertatea de exprimare prin interzicerea postării de mesaje pentru 30 de zile, respectiv prin blocarea vizualizării conținutului pentru alte persoane în afara de autor.

5. Petentul solicită sancționarea reclamatei și retragerea autorizației de funcționare.

Susținerile reclamatei

6. -

IV. Cadrul legal aplicabil

7.- Constituția României – art. 30

- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

V. Motive de fapt și de drept

8. În fapt, Colegiul director reține că petentul reclamă îngrădirea libertății de exprimare prin interzicerea postării de mesaje pentru 30 de zile, respectiv prin blocarea vizualizării conținutului pentru alte persoane în afară de autor.

9. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000 republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

10. Potrivit O.G. nr. 137/2000, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege, și care are drept scop sau efect un tratament injust raportat la o speță dată. Conform art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

11. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

12. Criteriul invocat de petent este cel politic.

13. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant, pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații

analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

14. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare, respectiv dacă petentului i-a fost încălcat vreun drept din categoria drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

15. Analiza ingerinței în dreptul la libera exprimare al petentului va fi analizată în considerarea faptului că, în general, o faptă antisocială, indiferent de natura sa juridică, (inclusiv fapta contravențională) se consideră a fi săvârșită „în public” atunci când locul săvârșirii faptei aparține unei colectivități umane sau provine de la o asemenea colectivitate, la care participă respectiva colectivitate prin acțiuni adresate participanților. Vastitatea unei rețele de socializare presupune, raportat la natura, particularitățile și scopul acesteia, că utilizatorii nu dețin proprietatea spațiului efectiv de publicare, neputând estima și cu atât mai puțin controla întinderea acestui spațiu, care, astfel, capătă caracter public și accesibilitate potențială. Prin urmare, nu se poate reține că rețeaua de socializare ar fi un spațiu privat comparabil cu o cutie poștală electronică, întrucât cutia poștală electronică este controlabilă de către proprietar, sub aspectul conținutului informațional transmis, respectiv depozitat, în timp ce FB. este o rețea de socializare (informațională) publică, receptivă perpetuu în web (internet), bazată pe un site web la care utilizatorii se pot înscrie și interacționa liber cu alți utilizatori, deja înscriși.

16. Mesajele petentului au fost postate pe o rețea de socializare care, prin natura sa, este destinată accesului public/oricărui utilizator (utilizator existent – eventual „prieten”; utilizator nou – potențial „prieten” sau utilizator „intermediat”), în fața unui anumit număr de persoane, și, pe de altă parte, mesajele au fost postate cu intenția parvenirii la cunoștința utilizatorilor publici ai paginii (în mod direct a „prietenilor” și indirect a celor care ar avea acces mijlocit).

17. Urmare a accesării paginii de socializare, mesajele pot deveni accesibile publicului larg, neutilizator al rețelei de socializare în cauză, prin diseminarea acestuia în mass-media.” (ÎCCJ, Secția de Contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 4546/27 noiembrie 2016, www.scj.ro)

18. Potrivit instanței supreme, infracțiunile care au drept element constitutiv „spațiul public” se pot săvârși în mediul online, pe rețeaua de socializare Facebook, asemenea și faptele contravenționale. Nu în ultimul rând, postările de pe Facebook pot constitui temei al răspunderii civile delictuale, dacă prin conținutul mesajelor sunt aduse ingerințe dreptului la onoare, la demnitate, etc. Spre exemplu, infracțiunea de tulburarea ordinii și liniștii publice, faptă prevăzută de art. 371 din Codul Penal, poate fi săvârșită pe

Facebook, dacă prin mesajele postate se proferează amenințări sau se aduc atingeri grave ale demnității persoanelor, se tulbură ordinea și liniștea publică. De asemenea, dacă prin mesajele postate se incită publicul la ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane se vor întruni elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 369 din Codul penal, iar făptuitorul va fi tras la răspundere penală.

19. Răspunderea civilă delictuală ar putea interveni, de exemplu, în cazul în care prin mesajele postate pe rețeaua de Facebook se aduc injurii și/sau jigniri (calomnii) unei persoane publice, astfel încât îi este încălcat dreptul la reputație sau onoare, creându-i prejudicii de imagine. În acest caz, având în vedere valorile ocrotite, persoana va fi îndreptățită să solicite instanței obligarea persoanei care a postat mesajul pe Facebook la plata unor despăgubiri cu titlu de daune morale.

20. Așadar, Facebook nu mai este doar un spațiu online de socializare după decizia definitivă pronunțată de ÎCCJ, ci este un spațiu public în care se pot săvârși infracțiuni și contravenții, dacă nu mesajele postate au acest caracter. Prin decizia pronunțată, Înalta Curte nu a urmărit îngrădirea dreptului utilizatorilor Facebook la libertatea de exprimare, ci la prevenirea săvârșirii de fapta anti-sociale în mediul online.

21. Potrivit Hotărârii pronunțate în cauza C-18/18 (Eva Glawischnig-Piesczek/Facebook Ireland Limited), dreptul Uniunii nu se opune ca un furnizor de servicii de stocare-hosting precum Facebook să fie obligat să elimine comentarii identice și, în anumite condiții,

echivalente cu un comentariu care a fost declarat anterior ilicit

Prin hotărârea pronunțată există posibilitatea ca o instanță dintr-un stat membru să oblige un furnizor de servicii de stocare-hosting:

- să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este identic cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, oricare ar fi autorul cererii de stocare a acestor informații;
- să elimine informațiile pe care le stochează și al căror conținut este echivalent cu cel al unei informații declarate anterior ilicite sau să blocheze accesul la acestea, în măsura în care supravegherea și căutarea informațiilor vizate de o astfel de somație sunt limitate la informații care transmit un mesaj al cărui conținut rămâne în esență neschimbat în raport cu cel care a condus la constatarea caracterului ilicit și care cuprind elementele specificate în somație, iar diferențele din formularea acestui conținut echivalent în raport cu cea care caracterizează informația declarată anterior ilicită nu sunt de natură să îl constrângă pe furnizorul serviciilor de stocare-hosting să efectueze o apreciere autonomă a acestui conținut (furnizorul serviciilor poate astfel să recurgă la tehnici și la mijloace de căutare automatizate);
- să elimine informațiile la care se referă somația sau să blocheze accesul la acestea la nivel mondial, în cadrul dreptului internațional relevant de care statele membre au sarcina să țină seama.

22. În iunie 2018, art.19 din Pactul internațional pentru drepturile civile și politice a revizuit compatibilitatea standardelor comunitare Facebook cu standardele internaționale privind libertatea de exprimare. Facebook a publicat cea mai recentă versiune a standardelor comunitare în aprilie 2018.

Standardele comunității Facebook sunt împărțite în șase secțiuni:

- (i) violență și comportament criminal;
- (ii) siguranță;

- (iii) conținut inacceptabil;
- (iv) integritate și autenticitate;
- (v) respectarea proprietății intelectuale; și
- (vi) solicitări legate de conținut.

Deși cea mai recentă versiune a standardelor comunitare este mult mai transparentă și mai detaliată decât iterațiile anterioare, analiza noastră arată că acestea continuă să scadă sub standardele internaționale privind libertatea de exprimare. Acesta este în special cazul standardelor comunitare privind „discursul instigator la ură”, „terorism” și hărțuire și hărțuire, precum și procedurile de eliminare a conținutului Facebook.

23. Art. 19 încurajează Facebook să-și alinieze standardele comunitare cu legislația internațională a drepturilor omului și să ofere în continuare mai multe informații despre modul în care aceste standarde sunt aplicate în practică.

24. Din analiza probatoriului depus la dosar rezultă că reclamata l-a avertizat pe petent în repetate rânduri cu privire la faptul că măsurile luate referitor la mesajele acestuia sunt consecința încălcării standardelor de comunicare ale companiei, standarde ce se regăsesc pe pagina acesteia.

Astfel, sancțiunile aplicate petentului nu reprezintă un tratament diferențiat care să fi încălcat un drept recunoscut de lege.

25. Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul director constată că nu se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 1 alin.2 lit. d) pct viii) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată, deoarece nu există un drept încălcat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare potrivit art. art. 2, alin. (1) și art. 1 alin.2 lit. d) pct viii) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, (lipsă drept încălcat)
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VII. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.07.2022 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Data redactării: 22.07.2022

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.